SOCIAL-DEMOKRATEN

ARBEJDET ER KILDEN TIL AL RIGDOM • UDBYTTET BØR TILFALDE DEM DER ARBEIDER • ARBEIDSMIDLERNES OVERGANG TIL SAMFUNDSEJENDOM • ALMINDELIG, LIGE OG DIREKTE VALGRET FOR MÆND OG KVINDER FRA 21 AAR ETKAMMERSYSTEM • RELIGIONEN EN PRIVAT SAG • GRATIS OG FÆLLES SKOLEUNDERVISNING • OFFENLIGE BØRNEOPDRAGELSESHJEM • AFSKAFFELSE AF DEN STAANDE HÆR • INTERNATIONAL VOLDGIFT

FRIHED LIGHED BRODERSKAB

GRATIS RETSHJÆLP • OFFENLIG OG MUNDTLIG RETSPLEJE • NÆVNINGEDOMSTOLE • DIREKTE SKAT MED STIGENDE SKALA • STÆRKT STIGENDE ARVEAFGIFT • STAT OG KOMMUNE OVERTAGER ALLE MONOPOLER • STAT OG KOMMUNE GIVER LANDARBEJDERNE ADGANG TIL JORD • HUMAN OMSORG FOR SYGE, GAMLE OG ARBEJDSUDYGTIGE VED STATEN • MAKSIMALARBEJDSDAG PAA 8 TIMER • FORSIKRING MOD ARBEJDSLØSHED

Nr. 310 SØNDAG DEN 9 NOVEMBER **1913**

Generalforsamlinger og Møder.

Søndag den 9. November.

Kl. 11: Sømændenes og Sø-Fyrbødernes Forb. Generalforsaml., Dr. Tværgade 55, »Kæden«, lille Sal.
Kl. 10: Jord- og Betonarb. fagl. Klub Generalforsaml., Jagtvej 69.

Pigen fra Fejø imod Justitiarius Niels Lassen.

Presse-Udtalelser om Sagen. — Lassen maa gaa.

Vore Meddelelser om den saakaldte Fejø-Piges Sagsanlæg imod Højesterets Formand har selvfølgelig vakt betydelig Opmærksomhed. Hele Pressen bringer Meddelelser om den opsigtvækkende Sag, og man er i alle Lejre klar over, at Højesterets Justitiarius staar meget daarligt.

»*Politiken*« skriver:

Denne Sag kan næppe blive meget indviklet. Selv om man under en saadan Injuriesag kunde komme ind paa Fejøsagens Realitet, fremgaar det tilstrækkeligt af Dr. *Lassens* bekendte Udtalelser, at han ikke har noget Materiale af Værdi at støtte sig til. Hans eneste Holdepunkt for Beskyldningen mod Pigen er — udover, hvad der har været Højesteret forelagt — en teoretisk Udtalelse af Prof. *Knud Pontoppidan*, der hævder, at det kunde tænkes, at der har foreligget saadanne særlige biologiske Forhold, at de Læger, der erklærede, at Pigebarnet aldrig havde født, havde taget fejl. Prof. *Leop. Meyer* har dertil bemærket, at alting kan tænkes, og at navnlig paa Biologiens Omraade skal man intet forsværge, men at han i alt Fald aldrig har oplevet noget lignende Tilfælde. Hertil kommer, at det jo ikke er nok at antage, at det mærkelige, specielle og af Prof. Leop. Meyer ukendte Tilfælde trods alt har foreligget i Fejøsagen, men ogsaa, at Pigebarnet og hendes Moder har været klare over, at det forelaa, og at de paa Basis deraf kunde opnaa Sagens Genoptagelse og deres Frifindelse. Thi det vil erindres, med hvilken Kraft de begge efter at være dømte og bragte til Fængslet krævede ny Lægeundersøgelse Gang paa Gang, indtil deres Ønske blev efterkommet. Man bliver altsaa nødt til at tillægge dem en for deres Stand og Kaar overraskende biologisk Indsigt.

Vi behøver ikke at gaa videre ad denne Vej; det er jo klart, at dér ingen Hjælp er for Justitiarius. Og for øvrigt vil disse Forhold vel slet ikke blive drøftede. En Udskrift af Højesteretsdommen, der renser Pigen for enhver Mistanke, vil formentlig være tilstrækkelig til, at Højesterets Justitiarius maa dømmes.

Det er altsaa Muligheden, der i Øjeblikket foreligger, og det er derfor ikke med helt ublandet Glæde, at vi har læst den officiøse Meddelelse om, at Justitiarius's lettere Forkølelsesfeber har bedret sig i den Grad, at han atter paa Mandag kan give Møde i Retten. Selvfølgelig glæder det os, at Forkølelsen er heldigt overstaaet. Men vi vilde foretrække, at Justitiarius, Dr. jur. *Niels Lassen* ikke paa Mandag gav Møde i Retten.

Gaar det virkelig an, at denne paa samme Tid groteske og uhyggelige Sag føres mod Indehaveren af den øverste Domsmyndighed her i Landet, selve Højesterets Justitiarius? Bør vor fornemste Ret udsættes for det Afbræk i Værdighed og Anseelse, der dermed vil følge? Vilde det ikke være heldigere, om denne Injuriesag kunde føres, ikke mod Højesterets Justitiarius, men mod Privatmanden, Dr. jur. Niels Lassen?

»*Hovedstaden*« skriver:

Der kan navnlig blive Tale om 2 Paragrafer (hvorefter Niels Lassen kan dømmes); for det første Prgf. 215, der lyder:

»Krænker nogen en andens Ære ved ubeføjet at tillægge ham Handlinger, der vilde gøre ham uværdig til Medborgernes Agtelse, eller om ham at bruge Benævnelser, som alene kunde hjemles ved saadanne Handlinger, straffes han med Bøder fra 40 indtil 1000 Kr. eller med simpelt Fængsel fra 14 Dage indtil 6 Maaneder.

Hvis denne Prgf. bringes til Anvendelse, vil Sagen (i Henhold til en gammel Plakat af 20. Oktober 1819) blive behandlet politiretsvis ved et af de saakaldte »Civilkamre«, og Justitiarius vil da blive nødt til personlig at give Møde for overfor Dommeren at forklare sin Handlemaade.

Det kan imidlertid ogsaa tænkes, at Overretssagfører Jessen vil forsøge paa at faa Sagen ind under Straffelovens Prgf. 216, der lyder saaledes:

»Sker det i et trykt Skrift eller paa anden Maade, hvorved Æresfornærmelsen erholder en større Udbredelse, eller paa Steder eller til Tider, der i høj Grad forøge det krænkende i Ytringen, straffes den skyldige med simpelt Fængsel, ikke under 3 Maaneder, eller med Bøder, ikke under 200 Kr.

Som det vil ses, er denne Prgf. betydelig haardere for den Anklagede, idet den nævner Fængselsstraf som den almindelige for den Slags Forseelser.

Et Spørgsmaal er det blot, om Justitiarius' Forhold kan bringes ind under Udtrykket skriftlige Injurier. Justitiarius har jo udtalt sig mundtlig, »men var paa den anden Side klar over, at Udtalelsen skulde gengives i en Avis«, saaledes, at den derved vilde »erholde en større Udbredelse.« Tilfældet ses ikke før at have foreligget i ganske samme Form, men i 1906 er det af Overretten fastslaaet, at Injurier, der mundtlig var fremsat til en Journalist, hvis Avisartikel den Anklagede i et Brev til Bladet senere havde anerkendt, maatte falde ind under Prgf. 216. Sker det i dette Tilfælde, vil Sagen blive behandlet paa almindelig Maade ved skriftlige Indlæg til Overretten.

»*Vort Land*« skriver:

Grundlaget for Pigens Sagsanlæg er, at hun, skønt frifunden af Højesteret, nu er beskyldt igen for Barnemordet. Det er klart, at hendes Stilling for saa vidt er stærk, som Domstolen under Injuriesagen ikke kan antages at ville tage Højesterets Dom op til ny Vurdering. Pigen er frifunden, altsaa er Beskyldningen for saa vidt uberettiget.

Men det er jo kedeligt, at der af Justitiarius er givet Stof for en saadan Sensationsproces.

Som man ser af disse Udtalelser fra forskellige Partiers Blade, er der ingen Tvivl om Stillingen. Justitiarius *Lassen* staar til Domfældelse i Henhold til Loven, som han forlængst er dømt af den offenlige Mening.

Møde Mandag Aften i „Kæden".

Fejø-Pigen og Forholdene paa St. Kongensgade Politistation.

»Socialdemokratisk Kvindeforening« afholder i Morgen (Mandag) Aften offenligt Møde i »Kæden«, Dronningens Tværgade.

J. P. Brochmann taler om den uskyldigt dømte Pige fra Fejø og om Politiets Optræden; Store Kongensgades Station vil navnlig blive indgaaende skildret.

Mødet vil sikkert blive baade interessant og lærerigt, hvorfor vi anbefaler talrig Tilslutning.

Fhv. Politiassistent dømt for Bedrageri.

Da han skulde skaffe to Arrestanter løsladt.

Den opdigtede Telefonsamtale.

Kriminalretten dømte i Gaar den tidligere Politiassistent *Koch* for Bedrageri.

Koch, der for Tiden er Direktør for Bureauet: »Up to date«, fik i Sommer den Opgave, at søge at udvirke, at en herværende Hotelejer og hans Hustru, der var arresteret for Rufferi, blev løsladte.

Koch havde nemlig bildt Arrestanternes Familie ind, at han kendte Dommeren og hele Retspersonalet, og at han tidligere havde skaffet 2 Arrestanter løsladte, hvilket var ganske usandfærdigt.

Han fortalte senere Familien, at han havde været i Kammeret, hvor han havde opholdt sig 3 Timer og havde talt med Retsporsonalet, som han havde stemt velvilligt; endvidere havde han faaet Assessoren til at love, at se saa mildt paa Sagen som muligt, og hvis Domfældelsen ikke kunde undgaas, da personlig at søge Benaadning for dem.

Medens han var sammen med Arrestanternes Familie, ringede han paa Telefonen og lod, som om han talte med Kriminalkamret og førte en fingeret Samtale med dets Overbetjent, som han kaldte Hr. *Danielsen*, og bl. a. gav han det Udseende af, at Betjenten takkede ham for 10 Kr.

Det var i Virkeligheden det forenede Dampskibsselskabs Telefonnumer, han havde benyttet, men der var ikke kommet nogen til Telefonen.

Han bildte Familien ind, at Løsladelsen snart vilde komme, og at Familien maatte have 1000 Kr. parat til Kavtion.

Alle hans Foregivender var opdigtede undtagen det, at han havde henvendt sig i Kamret og var bleven afvist.

Han havde, under Paaskud af at have haft Udlæg, faaet udbetalt 30 Kroner.

Hans Forhold blev betragtet som Bedrageri, og han blev dømt til 40 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

Suppleringsvalget til Landsthinget.

Aalborg.

Højres Vælgerforening i Aalborg har paa et Møde i Aftes vedtaget at deltage i det forestaaende Suppleringsvalg til Landsthinget og opstiller samtidig 13 Kandidater til den almindelige Vælgerklasses Valgmandsvalg paa Tirsdag.

Ligningsvalgene.

Aarhus.

Paa et Møde, som Bestyrelserne for Byens 4 politiske Foreninger i Aftes afholdt, vedtoges det at indstille til Foreningernes Generalforsamlinger, at der opstilles en Fællesliste ved Valget til Ligningskommissionen.

Kerteminde.

Paa et Møde i Aftes af Repræsentanter for forskellige Foreninger og Arbejderpartiet opnaaedes der Enighed om Opstilling af en Fællesliste ved Valget til Ligningskommissionen.

Socialdemokratiets Sejr i Italien.

De mest oplyste Arbejdere stemte paa Socialdemokratiet, de uoplyste paa Præstepartiet.

Det Telegram, som vi forleden bragte om Resultatet af de italienske Valg, viser sig at være fejlagtigt, eftersom det opgav Tallet paa de valgte Socialdemokrater til 59 og paa de udtraadte Socialdemokrater til 21.

Der foreligger nemlig nu en Opgørelse fra Socialdemokratiets Hovedbestyrelse, hvorefter der er valgt 52 Socialdemokrater, 6 Løsgængere, der staar Socialdemokratiet nær, og 23 udtraadte Socialdemokrater.

Socialdemokratiet har sin egenlige Styrke i Norditalien, medens de udtraadte Socialdemokrater særlig er valgt i Syditalien og paa Sicilien. De 8 Kredse, de vandt, ligger allesammen her og er erobrede fra Regeringspartiet.

For første Gang i Italiens politiske Historie har Præsteskabet deltaget officielt i Valgene. Hidtil har det protesteret mod den politiske Ordning ved at afholde sig fra Valgene, selv om det i det skjulte har støttet den sorteste Reaktion.

Denne Gang har de Klerikale opnaaet 36 Mandater.

Det er forøvrigt et Tidens Tegn, at medens Socialdemokratiet har haft størst Fremgang i de Dele af Landet, hvor Arbejderne er bedst oplyste, har de Klerikale haft Fremgang i de Egne, hvor Arbejderne hverken kan læse eller skrive.

Tog-Uheld i Sønderjylland.

Ekspresstoget til København forsinket.

Fredericia.

Ved Stationen Nordtorf, syd for Flensborg, er to Kulvogne væltede som Følge af forkert Sporskifte.

Hovedsporet spærredes, og Ekstratoget, der skulde afgaa fra Flensborg nord paa Kl. 12,18 i Nat, ankom til Vamdrup saa sent, at et Ekstratog med de gennemgaaende Passagerer og Post først Kl. 5 i Morges afgik fra Fredericia til København.

6 Mennesker dræbt ved en Brand.

St. Petersborg.

Ved en stor Ildsvaade i Kavalergardskaja er fem Personer omkomne i Flammerne. En Brandmand blev dræbt af en nedstyrtende Gesims.

Smør og Æg til Amerika.

Den ny amerikanske Toldlov synes at skabe Chancer for, at vi med Fordel kan udføre Smør og Æg og muligvis ogsaa andre Landbrugsprodukter til Amerika.

Sekretæren i Landhusholdningsselskabet, Hr. *Hertel*, behandler saaledes Mulighederne derfor i en Artikel i det sidste Numer af »Tidsskrift for Landøkonomi«.

Han meddeler, at Detailpriserne for Smør i New York var 50 a 60 Cents i Vinterhalvaaret i Fjor, altsaa 2 Kr. 5 Øre til 2 Kr. 45 Øre pr. dansk Pund. Der er vel nogen Told paa indført Smør, men den er dog ikke større, end at danske Landmænd kan opnaa højere Priser for Smørret, end de nu faar i England.

En gros Priserne for Æg var i Fjor ved Juletid 2 Kr. 50 Øre Snesen, og Tolden paa Æg er helt ophævet.

Eir Eksport af Smør og Æg til Amerika synes derefter at kunne betale sig for Landmændene, men dsværre vil det sandsynligvis medføre en ny Prisstigning paa disse vigtige Næringsmidler herhjemme.

Masse-Forgiftning ved en Bryllupsmiddag.

Paris.

Fra Chalet meldes, at 50 Gæster ved et Bryllup er blevne syge under Forgiftningssymptomer.

Seks Personer er allerede afgaaede ved Døden, og syv andres Tilstand er haabløs.

Efter Forlydende skal der være Tale om en Forbrydelse.

Amundsen faar Lov til at tale.

Berlin.

Regeringspræsidenten i Slesvig har efter Anvisning af Indenrigsministeren givet Tilladelse til, at det norske Sprog anvendes ved *Roald Amundsens* Foredrag i Flensborg.

Sikringen af Thyborønkanalen.

Et Anlæg til 2½ Mill. Kr

Lemvig.

Forsvarsminister *P. Munch*, Folkethingsmændene *Sandbæk* og *Hans Nielsen* (Horsens) samt Repræsentanter for Harboørefiskerne besaa i Dag Hofdeanlægene ved Nordre Tange.

Ingeniør *Poulsen* forklarede her en af Vandbygningsvæsenet udarbejdet Plan til yderligere Sikring af Thyborønkanalen ved Hjælp af to Moler. Endvidere omtalte han et mindre Havneanlæg inde i Kanalen.

Hele Projektet er anslaaet til at koste ca. 2½ Mill.. Kr.

„Nationaltidende" kommer til Fornuft.

I en Omtale af de bebudede Sagsanlæg imod Justitiarius *Lassen* kommer »Nationaltidende« i Aftes til at forkynde en Opfattelse, som vi ofte har gjort gældende under Højrepressens Protest.

Bladet skriver:

»Selvfølgelig er det og maa det være tilladt at kritisere en Højesteretsdom, en frifindende lige saa vel som en domfældende.«

Ser vi det!

For at søge Æren reddet for Justitiarius hævder »Natt.« nu Retten til at kritisere en Højesteretsdom. Den Støtte har vi aldrig før opnaaet fra et Højreblad.

Vi mindes, at vor afdøde Partifælle *P. Knudsen* i sin Tid fik et Sagsanlæg, fordi han udtalte en beskeden Tvivl overfor en Fogedkendelse. *Han dømtes til 3 Maaneders Fængsel, hvilken Dom ved Apellen nedsattes til en Bøde paa 800 Kr.* Den Gang stod »Natt.« ikke ved Knudsens Side, men fandt det aabenbart naturligt, at Knudsen dømtes. Nu er Opfattelsen ændret, og vi skal erindre det.

— Forøvrigt er det, der foreligger fra Justitiarius Lassen, ikke en Kritik af Dommen, men en Sigtelse imod dem, der frikendtes ved den nye Dom.

Den traadløse Telegraf.

Sir *William Preece*, den tidligere Chefingeniør hos det engelske Postvæsen og kendt som den faktiske Ophavsmand til den traadløse Telegraf, er død i Carnavou.

Sir *Preece* har allerede i 1844, — altsaa forinden *Marconi* endnu var født — iværksat traadløse Telegrafoverførelser fra Fastlandet til Øen Wight. Det lykkedes ham at telegrafere uden Traad, da Kablet til Wright engang var gaaet itu.

Interessante Udgravninger ved Rom.

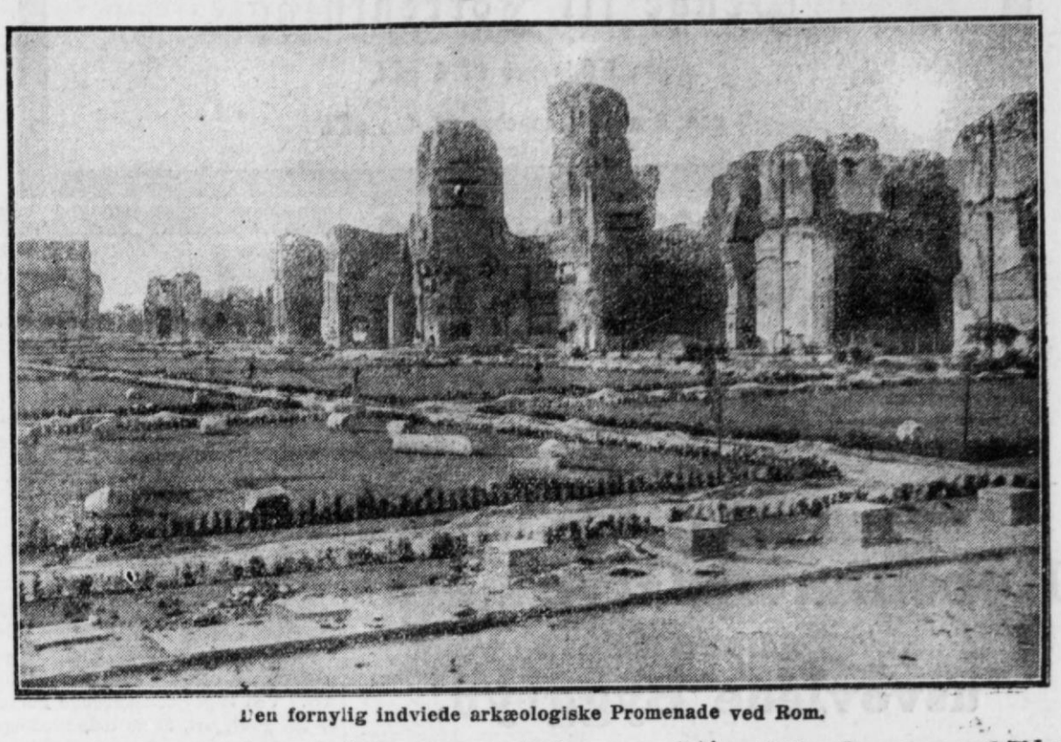

Den fornylig indviede arkæologiske Promenade ved Rom.

I Pompei og andre Steder i Italien fortsættes Udgravningerne af gamle Fortidsminder, der især i det sidste Aar har været begunstiget med usædvanligt Held. For kort Tid siden indviedes under megen Højtidelighed den arkæologiske Gade ved Rom. Det har været et uhyre brydsomt Arbejde at afdække de vældige Murmasser, der nu staar som Minder om en meget høj Kultur i længst forsvundne Tider. Promenadens Bygningsrester er beliggende paa den palatinske Høj, hvor i Oldtiden Kejserne havde deres Paladser. Imellem Ruinerne er anlagt meget smukke Haveanlæg og Alléer, som det ses paa vort Billede. Mellem de vældige Murrester er fundet Spor af det ældgamle Stadion og Rester af Tribunen, hvorfra de gamle Romere var Tilskuere til Ungdommens Idrætsøvelser. Der er ligeledes fundet Rester af de store Biblioteksbygninger, med Levninger af det gamle Inventarium. Ved Siden af Bibliotekerne findes Rester af et storslaaet Bygningsværk, den saakaldte Philosofernes Sal, ligesom der over hele Terrænet er fundet Mængder af Brudstykker af Marmorfigurer og Søjler af graa Porfyr, en fin, sjælden smuk Stenart, som nu er fuldstændig forsvundet. Af andre sjældne Bygningsrester har man fundet det gamle Kejserriges gynækologiske Klinik med de amfiteatralske Tribuner omkring Operationsbordet, som har været anvendt ved Undervisningen i Kirurgi i det gamle Rom.

De fleste af de gamle Bygningsrester har kun mindre Interesse; men som en Helhed indrammet af smukke Anlæg og Plantninger tager de sig malerisk ud, og de er prægtige Minder om den skønne Stad, der gennem Aarhundreder var Hovedsædet for den højeste Kultur.